

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

ÚSTAV KŘESŤANSKÝCH DĚJIN UMĚNÍ

Bakalářská diplomová práce:

Christopher Dresser – nástin života a díla

Kateřina Bartošová

Oponent:

doc. PhDr. Marie Mžuková, CSc.

Posudek oponenta:

Předložená bakalářská práce o textovém rozsahu 53 stran s obrazovou přílohou (15 stran) a s dodaným CD je členěna do sedmi částí, v nichž si autorka klade za cíl charakterizaci díla u nás bezmála neznámého autora, Christophera Dressera, zároveň usiluje o přiblížení autorových názorů a argumentů, jimiž byla jeho nepochybně převratná tvorba podmíněna.

Již absencí daného tématu v našem prostředí K. Bartošová prokazuje nestandardní úroveň pohledu a zájmu zaměřeného na teorii a dějiny umění a především prokázaným pracovním nasazením v této bakalářské práci dosahuje pozoruhodné výsledky.

K. Bartošová v „Úvodu“ (I) objasňuje záměry své práce a zdůvodňuje zvolený program. Následuje stručně komentované uvedení literatury, vztahující se k tématu, zahrnující také informace o soudobých textech o Dresserovi na internetu (II).

Hlavní část práce je pak rozčleněna do tří částí v kapitole „Život Christophera Dressera“ (III). Přitom již „Chronologický výčet hlavních událostí Dresserova života na pozadí dobových souvislostí“ (3.1.) má přínosný význam nejen pro ozřejmění fází, v nichž se formovala jeho osobnost, ale i pro podnětné utřídění dobových souvislostí, vážících se k vývoji novodobého designu. Chvályhodná je systematičnost v řazení vybraného materiálu. V uvedeném chronologickém soupisu autorka - na pozadí dobových souvislostí – přehledně, zvýrazněným písmem vytýčila mezníky Dresserova života, a to i se stručnou charakterizací.

Již tato část práce prozrazuje autorčinu velmi dobrou průpravu z hlediska hledání orientace v bohatě diferencovaných dobových postojích v oblasti dekorativního návrhářství.

Totíž právě Anglie poslední třetiny 19. století, kde se formovala tvorba O. Johnese, A. W. N. Pugina, zejména pak W. Morrise, zásadním způsobem razila cestu modernímu návrhářství z oblasti výzdobného designu a tvarování užitkových předmětů. A navzdory rozkladům ve starší literatuře - mimo uvedené průkopníky se rozvíjela také osobnost zapomínaného a u nás v podstatě neznámého pedagoga a návrháře, Christophera Dressera. Posléze právě on svými názory a svou tvorbou upoutal citlivost a prozíravost svého v zásadě prvního propagátora, jímž nebyl nikdo menší než Nicolas Pevsner. Ten ve svých teoretických pracích (1936, 1937) vyzvedl Dressera a ocenil jeho tvorbu, právě tak jako jeho teoretická východiska, na jejichž principu byla nastolena vpravdě přelomová dráha designu tak, jak byl chápán a dále rozvíjen ve 20. století.

(Vzhledem k vymezenému rozsahu práce lze pak přijmout fakt, že v bakalářské práci K. Bartošové nebyla rozpracována souvislost se starší linií historizujícího designu, jak ji rozvinul anglický architekt Joseph Nash, jenž vzhledem k daným politickým a společenským souvislostem (obracení se šlechty k Anglii jako k zemi konzervativních společenských vazeb s nereálnou snahou jejího politického restaurování) ovlivňoval na našem území architekturu z období romantismu druhé třetiny 19. století, její ornamentální výzdobu, jakož i historizující tvarování předmětů.)

Další část třetí kapitoly, nazvaná „Rodinné zázemí a období studií“, je pohledem do údobí, v němž se formoval Dresserův talent i teoretické zaměření.

Těžiště práce spočívá v následné části práce, „Dresser pedagog, návrhář, umělecký konzument“, rozčleněné na podkapitoly „Oblast působení“ (3.1) a „Teoretické

předpoklady Dresserovy návrhářské činnosti“ (3.2). Zde jsou ozřejmovány postoje Dressera – návrháře. Bartošová dostatečně vnímá složité politické a ekonomické souvislosti v rámci rozvíjejícího se průmyslu a těch oblastí, jež ve výrobním procesu výrazněji využívají výzdobné složky (např. textilní továrny). Přehledným a přesvědčivým způsobem dokladuje politické a kulturní dění, a to s přiměřenou charakteristikou jednotlivých tvůrců, podílejících se na formování návrhářské sféry nejen v praxi, ve stále se rozvíjející tovární výrobě, ale i v důležité oblasti, jakou je školství. Předtím demonstruje zápolení teoretiků z hlediska obhajovaných východisek, podstaty a účelovosti dekoru, mající vyústění v tvůrčí kreativě nové doby. Kriticky je tu porovnávána argumentace starších názorů J. Ruskina s Dresserem, čili soupeření zastánce „*piktorálního, zpodobujícího umění oproti umění ornamentálnímu*“ (s. 26). Vyústěním těchto postojů, formovaných i v Dresserových teoretických pracích, byla jeho nyní znovu objevená tvorba, prezentovaná prostřednictvím výstav, v nedávné době i v Praze (2006) - byť zde bez adekvátního, hodnotícího katalogu. Právě na tuto situaci reaguje bakalářská práce K. Bartošové.

Následuje shrnující „Závěr“ (IV), v němž autorka poukazuje na modifikovaný vliv Dresserův i na oblast soudobého průmyslového návrhářství.

Po dalším seznamu použitých zkratk (V) následuje „Seznam literatury“ a práci uzavírá „Obrazová příloha“ (VII), dokládající hlavní rysy Dresserovy tvorby .

Výjimečně důkladná příprava, zahrnující rozsáhlé překlady cizojazyčných děl a komparace, tedy vyústila v tuto informačně hutnou práci. Aby však došlo k zvládnutí enormně rozpracovaného materiálu v předepsaném termínu, lze rozpoznat jistý, pominutelný chvat při dokončování práce. Přehlednutelné jsou občasné nedostatky, týkající se formální stránky zpracování (řazení odstavců, mezery, řádkování). Naproti tomu autorčina stylistika je kultivovaná, byť poněkud překomplikovaná a občasně archaizující – jak tomu mnohdy bývá u posluchačů, pracujících s literaturou zejména z 19. století.

Celková vyzrálость práce spočívá v názorovém ujasnění dané problematiky, shrnuté v závěru práce, jež prostřednictvím rozboru Dresserova díla dává podnět

k soustavnějšímu zamýšlení se nad symbiózou historické autenticity a modernismu v návrhářské sféře Dresserovy doby.

Z výše uvedených důvodů zpracování obtížného tématu oceňuji na výbornou a Bakalářskou práci doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 20. 8. 2011

.....

podpis oponenta